

Fredrik Söderman
Länsstyrelsen i Uppsala län

Naturhistoriska riksmuseets yttrande över remissen Förslag till åtgärdsprogram för bevarande av asp, *Aspius aspius*

Naturhistoriska riksmuseet (NRM) avger här sitt yttrande över Länsstyrelsen i Uppsala läns remiss gällande ett förslag till åtgärdsprogram för bevarande av asp.

Generella synpunkter:

Specifika synpunkter på följande avsnitt:

Artfakta (sid 10): Aspen må vara storväxt men störst kan vara lite att ta i. Braxen har för närvarande sportfiskerekord 8,34 kg jämfört med asp som ligger på 8,03 kg. Sedan har vi ju karp som kanske inte kan räknas som inhemsk fullt ut men når vikter långt över 20 kg i Sverige. Kanske en mer neutral formulering vore lämplig, t.ex. ”Aspen är en storväxt karpfisk som....”

Ny Kunskap (sid 31): Generellt står inget om uppväxtområden/miljöer. Det verkar ju inte vara helt klart i vilka miljöer asparna växer upp. Dessa områden ska ändå kartläggas (sid 32). Det finns ingen beskrivning av metodik för hur ett område klassas och bedöms som uppväxtområde för arten.

Genetisk metodik för artidentifiering av rom (sid 31): En oklar beskrivning då man får intrycket att den nya metoden inte bygger på analys av mtDNA, och detta måste förtydligas. Om det skulle vara hybrider är det ju inte så farligt då man i alla fall har indikerat att asp lekt på platsen. Om honan är id och hanen är asp missar man förstås det men detta är något av ett ”icke-problem” då det inte verkar finnas några belegg för dessa hybrider i Sverige (jmf. braxen-björknor och braxen-mörtar som är relativt vanliga).

Genetisk identifiering av bestånd (sid 31): Då artens förekomst i Sverige ser ut att härstamma från en invandring förefaller det tveksamt om dylika analyser egentligen tillför något konkret.

Stödutsättningar och återintroduktioner där man möjligen kunde ha nytta av detta verkar ju inte heller vara aktuellt (se också sid 38).

Inventeringar i fält (sid 32): Att försöka belägga förekomst av lek i sjöar verkar vara kostsamt. Man bör därför möjligen börja med en sjö där man bedömer att sannolikheten är störst för att hitta asprom.

Kumlaån och Sviestadsån (Roxen) bör inventeras då de listas bland vattendrag som ska åtgärdas/utredas på ett eller annat sätt. Antagligen är dessa bra lokaler för att se om förbättring av miljön kan leda till spontan nyetablering om ingen lek påvisats under en längre tid.

Följebrevet till remissen 511-3365-15 efterfrågar synpunkter på tre områden och museet kommenterar här den första med stöd av synpunkterna ovan.

Är de föreslagna målen och åtgärderna rimliga vad gäller omfattning, kostnad och tidpunkt?

I dagsläget verkar det som om fungerande inventeringsmetodik för rom finns och hitintills utförda restaureringsprojekt av lekplatser verkar ha slagit väl ut. Tyngdpunkten borde ligga ännu mer på flödet inventering --> åtgärder --> uppföljande inventering osv.

Mer forskningsrelaterade frågeställningar om populationsgenetik, eventuell sjölek, och spekulationer om var de små asparna tillbringar sina första levnadsår riskerar att kosta mycket men inte ge så stora direkta resultat. Ökad kunskap genom forskning om asp och andra hotade arter är naturligtvis viktigt men i ett läge där det kan komma att bli en ekonomisk avvägning gentemot åtgärder är det rimligast att det senare prioriteras i detta åtgärdsprogram.

Beslut i detta ärende har fattats av professor Kjell Arne Johanson, enhetschef. Föredragande har varit intendent Bo Delling.

Kjell Arne Johanson

Bo Delling